

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Voluntas bona pro opere. Ex Vet. &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Si quis vult post me venire. Luc. 9. 23. Eques, & nobilis, habet duo servorum genera: quosdam captivos, & emptos; quosdam cognatos, & consanguineos; eosque nobiles, & honoratos. Prioribus imperat, nolint, velint: & ab illis urbanè, & comiter petit. Homo servus nobilis, & consanguineus Dei, reliquæ creatura, sol, luna, stella, terra; mancipia: his imperat. Sic imperavit soli, ut staret. Jos. 10. 12. Tempore Passionis soli, & lunæ ne luce- rent. Igni. Dan. 3. 49. Jordani, ne flueret. Jos. 3. 16. Leonibus. Dan. 14. 30. Corvo, ut pasce- ret Eliam 3. Reg. 17. 4. Balenæ ut servaret Jo- nam. 2. 1. Ab homine petit tanquam ab il- lustris & cognato, relinquendo totum in manu ejus. Paralytico dicit: *vis sanus fieri?* Joan. 5. 6. Cæco: *quid tibi vis faciam?* Luc. 18. 41. Stella hic.

Da mihi portionem substantiæ. Luc. 15. 12. Rationalis, ad quam subsequitur liberum arbitrium, substantia est hominis. Dat nobis Dominus rationem, ut eâ liberè, tanquam no- strâ substantiâ, utamur. Theophylactus hic. In sua potestate esse voluit ille filius, qui dixit: da mihi partem patrimonii, quæ me contingit. Bene servabatur apud patrem, ne cum meret- ricibus dissiparetur. Accepit, facta est in ejus potestate: profertus in regionem longinquam effudit omnia cum meretricibus. S. August. in Psal. 131.

Ecce ego ad ostium, & pulso. Apoc. 3. 20. Mea præsentia nulli vim asserit: cordis ostium pulso: promptè aperiens super salutem suâ gra- tulator; illumque opiparæ cœnæ locò duco. S. Andreas Cæsar l. c. 23. in Apoc.

Ex Patribus, & alijs.

Non est Rex, neque princeps, qui extor- queat nobis facere, quod non proposuimus. Nec similes sumus Græciæ Philosophorum; qui verba pro rebus meditati sunt ad opinionis cele- britatem. Nobis res socia verbis, & verba rebus: res celeres & sermones breves; in virtute nobis libertas est. S. Ambros. ep. post medium.

In malis, flagitiosisq; factis cupiditas prop- tere dicitur, non voluntas. S. August. l. 2. de serm. Dom. in morte c. 34.

Caput languet: quia liberum arbitrium ad omne bonum torpet. Cor mæret: quia ma- lum, quod patitur consilium, sicut, nec ignorare, sic nec dissimulare valet. Pes cum toto corpore dolet: quia concupiscentiæ malum undiq; fervet. Rich. à S. Vict. tr. 1. de statu inter. hom. c. 11.

Inter omnia creationis bona nihil in homine sublimius, nihil dignius, liberò arbitriò: nihil ut- ilius, nihil occultius, salubri consiliò: nihil infir- rius, nihil infirmius, carnali desiderio. Idè ib. c. 3.

Totus Infernus, totus Mundus, totus deniq; militiæ cœlestis exercitus, in unum con- currat, in hoc unum conjuret: unus ex libe- ro arbitrio consensus in quacunq; re invito extorqueri non potest. Idem ibidem.

Nihil est homini amabilius libertate prop- riæ voluntatis: per hanc enim homo est etiam aliorum dominus: per hanc alijs uti, vel frui,

Rohyanth. Sacra, II.

potest: per hanc etiam actibus suis dominatu- S. Thom. Aqu. de perfect vitæ spir. c. 10.

Liberum nostrum arbitrium nunquam tam est liberum, quàm quando est mancipium divi- næ voluntatis: sicut nunquam magis est ser- vum; quàm quando servit propriæ nostræ vo- luntati. Sicut nunquam tantum habet vitæ, quàm quando sibi ipsi mortuum est: nunquam contrà tantum habet mortis, quàm quando sibi ipsi vivit. S. Franc. Salef. de div. am. c. 10. l. 12.

Algerus de Sacramentis l. 2. c. 7. querit: cur supplicia peccatis & præmia virtutis, sint æter- na; cum opera sint temporalia? Et videtur non solum immodicus rigor; quod unius horulæ, vel momenti, culpam æterna pœnâ plectat; sed etiam quædam prodigalitas, quod operis temporarii remuneratio sit æterna. Respondet: quia Deus non temporalem actionem, sed per- petuam boni, vel mali, remunerat, vel damnat, voluntatem: quæ, si in æternum viveret, in æternum in suo proposito permaneret: ideoq; justè æternitatem retributionis æternitati vo- luntatis appendit.

Congruum est, ut ad liberæ simus voluntatis, conformandum nos loco, in quo sumus; qui quo sumus; qui est medius inter bonum, & ma- lum; inter cœlum, & Infernum. Broymard Vo- luntas libera.

§. II.

Voluntas bona pro opere.

Ex Veteri.

Non pepercisti unigenito tu propter me: Gen. 22. 12. Voluntas pro opere acceptatur. Did. Nis. Vita Abr. l. 11. c. 6.

Consecrasti manus vestras hodie Domino, unusquisque in filio & in fratre suo, ut de- tur vobis benedictio. Exod. 32. 29. Sed quomodo Levitæ filios, ac fratres suos occidere po- tuerunt? Nam Moyfes convocavit ad se omnes Levitas, ad idololatrias occidendos, ut appa- ret v. 26. Filij verò, ob fratres, Levitarum e- rant etiam Levitæ. Ergo nullus fuit Levita occi- sus, sed omnes occisores. Aliter, & aliter respon- dent Lyranus, Abulensis, Cajetanus, Oleaster. Sed facilis, & accommodata, videtur hæc res- ponsio: Levitas, non factò, sed votò, fuisse suorum filiorum, & fratrum, occisores: adeò enim prompti erant ad parendum DEO: ut etiam fratres, & filios, occidissent; si jusisset. Mendoza in 1. Reg. 3. Annot. 3. Sect. 2.

In dedicatione templi Salomonici inscripsit David Psal. 29. *Psalms Cantat in dedica- tione Domus David.* Cur non potius dixit, in dedicatione Domus Salomonis? nam illud templum non à David, sed à Salomone condi- tum fuerat. Respondeo ex Lyrano: quia li- cèt Salomon templum illud ipsò opere condi- derit, David tamen multò antè illud animò, & voluntate, ædificaverat: quia non minus Deus obsequendi affectu quàm effectu, delectatur. Idem in 1. Reg. 14. Sect. 2.

Surge Domine in requiem tuam. Psal. 131. 8. Salomon templum inchoavit & perfecit; David

X x x x

David nec lapidem primum posuit: voluntate tamen efficax de edificando Deo sic placuit, ut ei adscribatur. Sylveira in Apoc. 5.

Præbe fili mi cor tuum mihi. Prov. 23. 26. Feliciter nobiscum agitur, ex quo Legis imperium à corpore migravit in mentem. Licet namque esse, quod non sumus; ex quo sola voluntas in sacrificio est. Inter plumas Martyrum laureis non fraudamur, si cor sitiatur Martyrium. Oliva l. 12. Strom. §. Præbe. &c.

Ex Novo.

Calicem quidem meum bibitis. Matth. 20. 23. Joannes non defuit martyrio, sed mors Joanni defuit martyrio, ex quo voluntas pro facto accipitur. S. Hieron. Non Joannes morti, sed mors Joanni defuit in martyrio. Verè, sicut illi Dominus antè promiserat, calicem Domini bibit; & sine morte Martyrii meritum, & gloriam, obtinuit; & martyrum laureolam in cælo est coronatus. S. Thom. Vill. l. de S. Joanne.

Vespere autem Sabbathi. Matth. 23. 1. Quomodo S. Matthæus dicit eas venisse vespere Sabbathi; cum juxta alios Evangelistas, venisse legantur valde manè? Respondeo: Matthæus respexit ad intentionem, & desiderium, harum foeminarum; idè asserit, eas venisse vespere Sabbathi: non quòd horam vespertinam, vel ante mediam noctem, arripuerint iter; sed quia tunc se præparabant, totamque noctem duxerant in somnium, conficiendo aromata. Dion. Carth. hic.

Relictis omnibus secutus est eum. Luc. 9. 28. *Et fecit ei convivium magnum Levi in domo sua.* v. 29. Queritur: cum sicut Lucas insinuat, relictis omnibus secutus sit Christum de telonio Matthæus; quomodo postea in domo sua suis sumpibus pascat eum cum publicanis, & peccatoribus? Ex quo liquet, quòd res votis magis, quam manu relinquitur. S. Paschas. in Matth. 9. Licet Matthæus domo nondum discessit, neque bonis se abdicavit; dicit nihilominus Lucas, reliquisse illum omnia: idè; propter voluntatem, quæ se obstinaverat ad renuntiandum domui, familiæ, & opibus. Erat obnoxius accipiendis, reddendisque, rationibus; habebat, quæ cum aliis componeret; & relinquere ea indigesta, sine aliorum injuriâ & offensione conscientie propriæ, non poterat: & idè conveniebat, ut non statim abjiceret omnia. Did. Nifs. Vit. Abr. l. 11. c. 6.

In plagis supra modum in mortibus frequentes. 2. Cor. 11. 23. Estne possibile, ut quis sæpe moriatur? Etiam: quamvis non mortis experientiâ; attamen moriendi proposito. S. Chrysof. hom. 11. in Gen.

Ex Patribus, & aliis.

Sæpe numero dixi vobis, Martyrem facere non mortem tantum, sed animi quoque propositum: non enim eventu solo, sed etiam voluntate, Martyrii corona comparatur. Et

hanc non ego, sed Paulus affert Martyrii definitionem: *quotidie morieris.* 1. Cor. 15. 31. Quomodo quotidie morieris? proposito nimirum animi, inquit, quòdque ad mortem firmus paratus. Abraham non gladium cruentavit, non altare rubescit, non Isaac jugulavit; sed tamen sacrificium conficit. *Non peperisti filio tuo.* Gen. 22. 12. Atqui vivum eum recepit, & incolumem reduxit: quomodo igitur non peperit? Non maculavit manus, at voluntas maculavit. S. Chrysof. tom. 6. Laudatio S. P. N. Eustachii Antioch. Archi Ep.

Martyrium non eventu tantum æstimatur, sed etiam proposito. Non cum Martyr decollatur, tunc fit Martyr; sed ex quo propositum ostendit profitendi, Martyr est; etiamsi non patiat, quæ Martyres solent. Idem in Psal. 95.

Quis potest omnibus hominibus bene facere? potest tamen hominibus bene velle. Potest dicere aliquis: facultatem non habeo; nunquid dicere potest, bonam voluntatem habere non possum? S. Casarius Arelat. hom. 19.

Aliquando plus meritorium est, velle flere, & non posse; quam fleibus abundare. Gerson l. in Cæna Dom. de pœnitentia.

Potes quærere: quid debet dare pauper, qui nihil habet? utique habeat? voluntatem, & confideret sic secum: si haberem aliquid, libens largiter darem: hæc enim voluntas reputatur ei pro opere. l. 2. Revel. S. Brig. c. 14. V. C.

§. III.

Voluntas bona facit omnia facilia.

A Nima esuriens etiam amarum pro dulci sumet. Prov. 27. 7.

Intrate per angustam portam. Matth. 7. 13. Quomodo igitur, dixerit aliquis, dictum est illud: *jugum meum suave est, & onus meum leve?* Nam, si angusta est via, & aspera; quomodo rursus eam levem, facillimè, vocat? Illud quidem dictum est, propter naturam afflictionum; hoc verò propter spontaneam voluntatem adeptum. Nam fieri potest, ut, quod naturam est intolerabile, sit leve; si cum alacritate animi suscipiamus. S. Chrysof. hom. 3. de Lazaro.

Pax Dei, quæ exuperat omnem sensum, custodiat corda vestra, & intelligentias vestras. Philipp. 4. 7. Cur pacem prius in cordibus eorum, & deinde in intelligentiis residere exoptat? S. Thom. *custodiat corda vestra*, id est, affectus vestros, ut in nullo declinetis à bono. q. d. Voluntas humana sic, in quod desiderat, propendet; ut, quod amat, semper repuret melius, & alacriter exequatur. Ut ergo divinæ pacis singulare bonum nos omnes custodiret, prius voluntatis, & cordis, arcem præoccupare cupit Paulus: ut, eam obtentâ, totum hominem custodiat. Nam, si voluntas semel pacem divinam diligit, sine dubio in intellectum, & cæteras potentias, hanc pacem diffundet. Castillo Illat. 206.

§. IV.